

Aika: 26.5.2021 klo 8.15-10.15

Paikka: Sähköinen Teams-työskentelyalusta.

Osallistujat:

jäsenet:

Lyly Lauri, pj. 62-67 §
Jarva Marko, 1. vpj.
Paalanen Piila 2. vpj.
Aaltonen Mikko
Ikonen Anna-Kaisa
Jakara Riitta
Lahikainen Stiina 62-68 §
Luojaus Katja
Niemi Veijo
Ollila Riitta
Sasi Ilkka
Suoniemi Juhana
Uusi-Erkkilä Pertti

varajäsenet:

~~Loukaskorpi Johanna~~
~~Lanne Janika~~
~~Peurala Johanna~~
~~Torkkola Sinikka~~
~~Tulonen Irja~~
~~Viljanen Jussi~~
~~Törhönen Marko~~
~~Sorsa Minna~~
~~Liuha Tuukka~~
~~Sirniö Ilpo~~
~~Jäntti Aleks~~
~~Stenhäll Jaakko~~
~~Lumia Mervi~~

Muut osallistujat:

Nurminen Päivi
Pohjonen Juhani
Yli-Rajala Juha
Lehrbäck Minna

seutujohtaja, esittelijä, TKS
seutusihteeri, sihteeri, TKS
kuntajohtajakokouksen pj., Tampere
seutuassistentti/tiedottaja, TKS

Kutsuttu kokoukseen:

Kuusela Kaisu
Välimäki Jussi
Touru Tapani
Lippo Antti

seutusuunnittelupäällikkö, TKS 62-68 §
paiakkatietoasiantuntija, TKS 62-69 §
liikennejärjestelmäpäällikkö, TKS 62-70 §
kehittämispäällikkö, TKS, 71 §

Lauri Lyly
puheenjohtaja § 62-67

Marko Jarva
puheenjohtaja § 68-76

Juhani Pohjonen
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2021

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Juhana Suoniemi

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimisto

____/____2021

Todistaa

Juhani Pohjonen

Käsiteltävät asiat:

62 § KOKOUKSEN AVAUS	4
63 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
64 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	5
65 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	6
66 § EDELLISEN KOKOUKSEN 28.4.2021 PÖYTÄKIRJAN HYVÄKSYMINEN	7
67 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	8
68 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN ASUNTOPOLIITTINEN OHJELMA	9
69 § MAL4-SOPIMUKSEN TOTEUTUMISEN SEURANTA VUODELTA 2020	12
70 § KÄVELYN- JA PYÖRÄLIIKENTEEEN SEUDULLINEN KEHITTÄMISOHJELMA 2.0	14
71 § KAUPUNKISEUDUN ASUKASKYSELYJEN TULOKSET	17
72 § SEUTUHALLITUKSEN TOIMIKAUDEN JATKAMINEN	19
73 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	20
74 § SEURAAVAT KOKOUKSET	21
75 § MUUT ASIAT	21
76 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	21

62 § KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja Lyly avasi kokouksen klo 8.15.

63 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimitelimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimitelimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouksen esityslista on toimitettu sähköisesti 19.5.2021

Hallintosäännön 28 § mukaan toimitelin voi pitää kokouksen sähköisessä toimintaympäristössä.

Kokouksen sähköisen työskentelyalustan Teams-kokouslinkki on lähetetty seutuhallituksen jäsenille 19.5.2021.

Seutuhallitus 26.5.2021

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Todetaan, että kokous pidetään sähköisellä Teams-työskentelyalustalla.

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

64 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimitielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Seutuhallitus 26.5.2021

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Juhana Suoniemi.

Pöytäkirja tarkastetaan mahdollisimman pian koronaepidemian ohjeiden niin salliessa.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

65 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Esityslista on toimitettu sähköisesti 19.5.2021.

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 26.5.2021

Puheenjohtaja Lyly:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

66 § EDELLISEN KOKOUKSEN 28.4.2021 PÖYTÄKIRJAN HYVÄKSYMINEN

Seutusihteeri Pohjonen

Valtio on antanut ohjeita, joilla tähdätään koronaepidemian hillitsemiseen.

Seutuhallituksen 28.4.2021 kokouksen pöytäkirjaa ei edellä mainitusta syystä ole tarkastettu tavanomaisesti pöytäkirjantarkastajan toimesta.

Liite:

- seutuhallituksen pöytäkirja 28.4.2021

Seutuhallitus 26.5.2021

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä kokouksen 28.4.2021 pöytäkirjan ja

että pöytäkirjantarkastaja tarkastaa ja allekirjoittaa pöytäkirjan mahdollisimman pian koronaepidemian niin salliessa.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

67 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutuhallituksen kokouksen 28.4. toimeenpano

ASIAT	TOIMEENPANO
Lukiokoulutuksen strateginen kehittäminen ja tiekartta: kolme kehittämisteemaa keskustelun pohjaksi	Seudullinen kehittäminen jatkuu HYPAn koordinoimana.
Oppivelvollisuuden laajentaminen ja seudullinen ovela -työskentely	Seudun kuntien valmistautuminen oppivelvollisuuden laajenemiseen jatkuu HYPAn koordinoimana
Seutuluotsin toimintasuunnitelma 2021	Toiminta jatkuu hyväksytyyn suunnitelman mukaisesti
Tampereen kaupunkiseudun digitaalinen kansalaispaneeli	Valmistelu jatkuu seutuhallituksen ohjauksen mukaisesti
Hiilineutraali ja sopeutuva Tampereen kaupunkiseutu, tilannekatsaus	Toiminta jatkuu seutuhallituksen ohjauksen mukaisesti
Seutujohtajan tavoitteiden toteutuminen 2020, tavoitteet 2021 ja johtajasopimuksen päivittäminen	Työskentely jatkuu asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kuntajohtajakokouksen muistiot 23.4. ja 7.5.

Väestö- ja työllisyystilasto toimitetaan kokoukseen.

Kuntayhtymä on jättänyt hankehakemuksen MAL-suunnittelussa- ja seurannassa hyödynnettävän tietomallityön kehittämiseksi. Yhteyshenkilönä Jussi Välimäki. VM:n rahoitus on kohdistettu kuntien toiminnan ja palveluiden digitalisaation kehittämiseen **rakennetun ympäristön toimialalla** sekä **digitaalisen turvallisuuden edistämiseen** kuntien toiminnan ja johtamisen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Seutuhallitus 26.5.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

68 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN ASUNTOPOLIITTINEN OHJELMA

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus käynnisti 26.6.2019 Tampereen kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman päivityksen. Tavoitteena oli päivittää seudullinen asuntopoliittinen ohjelma hyväksyttiin 2010. Ohjelma palveli 2010-luvulla laadittuja rakennesuunnitelmia ja näiden pohjalta tehtyjä MAL-sopimuksia.

Ohjelman päivittämisestä on sovittu MAL4-sopimuksessa vuosille 2020-2023. Sopimuksessa riittävän ja monimuotoisen asuntotuotannon kehityspolku on kuvattu seuraavasti: ” Kunnat huolehtivat yhteisvastuullisesti kaikille väestöryhmille soveltuvan, monipuolisen ja laadukkaan asuntokannan rakentumisesta. Tuotanto kohdennetaan yhdyskuntarakenteen sisään, rakenteen toimivuutta ja asuinalueiden tasapainoista kehitystä tukemaan. Asuntopoliitikassa tavoitellaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon lisäämistä ja perheasuntojen monipuolistamista.”

Seudulliset asuntomarkkinat ovat yksi rajattoman kaupunkiseudun ilmiöistä, joita kuntien tulee yhteistyössä kehittää vastaten niin elinkeinoelämän tarpeisiin kuin asumisen sosiaalisiin kysymyksiin. Asuminen ja asuinympäristöt ovat myös keskeinen vetovoimatekijä, joiden merkitys yhteiskunnallisessa keskustelussa on korostunut Korona-pandemian aikaan osuneen ohjelman valmistelussa. Asuntopoliittinen onkin nähtävissä myös kilpailutekijänä kaupunkiseutujen menestymisessä.

Asuntopoliittista ohjelman 2040 väestösuunnitteeksi on valittu vahvan kasvun jatkuminen Tampereen kaupunkiseudulla. Ohjelman mukaan kaupunkiseudun väestö vuonna 2040 on 480 000 asukasta. Tavoitteen saavuttaminen vaatii vahvaa panostusta paitsi itse asuntopoliittikkaan myös nuoria ikäluokkia kiinnostavaan toimintaympäristöön, perheiden arjen toimivuuteen, maahanmuuttoon ja akateemisten työpaikkojen lisäämiseen.

Asuntopoliittista ohjelman valmistelusta on vastannut Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä. Ohjelmaa on valmisteltu yhdessä kaupunkiseudun kuntien kanssa laajasti osallistavalla ja poikkihallinnollisella otteella. Työhön ovat osallistuneet seudulliset asiantuntijatyöryhmät, kuntajohtajakokous ja seutuhallitus. Kunnanhallituksille järjestettiin lisäksi tavoitteiden linjaamiseen liittyvä työpaja 8.2.2021. Käytännön valmistelutyöstä on vastannut seudullinen maankäytön ja asumisen seudullinen työryhmä (Masto).

Työn suuntaamiseksi laadittiin laaja tilannekuva, jossa tarkasteltiin seudullisia nykyilmiöitä mm. asuinalueiden eriytymistä, asumisen laatua, asunnottomuutta sekä väestönkehitystä. Tilannekuvan pohjalta valittiin asuntopoliittisen ohjelman kuusi teemaa, joita syvennettiin tavoite- ja periaatevaiheessa. Ohjelmatyön lopuksi laadittiin seudulliset toimenpiteet ja ohjelman seurantamenettely.

Ohjelman teemat ovat

1. Kaupunkiseudun väestöennuste ja asuntotarvelaskelma
2. Asuntotuotannon laatu
3. Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy
4. Kohtuuhintainen asuntotuotanto
5. Asunnottomuuden puolittaminen
6. Asumisen nousevat trendit
7. Ohjelman toteuttamisen edellytykset
8. Seuranta

Asuntopoliittisen ohjelman ehdotus on valmistunut ja tavoitteena on, että seutuhallitus hyväksyy sen loppukesästä 2021. Jotta ohjelmaan sitoutumiselle ja sen toimeenpanolle saadaan vahva tuki kunnista ja valtiolta, lähetetään se ennen hyväksymistä lausunnoille.

Lausunnoissa toivotaan vastauksia erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. MAL-sopimuksen kytkentä: Miten ohjelman sisältö vastaa MAL4-sopimuksessa ilmaistuihin tarpeisiin?
2. Ohjelman kärjet: Onko ohjelman tavoitteet oikein asetettu? Suuntaako ohjelma seudullista asuntopoliittikkaa oikeisiin kysymyksiin?
3. Ohjelman toteutus: Miten kunta/valtio huomioi ohjelman toimeenpanon omassa työssään? Ovatko toimenpiteet ja seuranta selkeät?
4. Ohjelman seudullisuus: Rakentaako ohjelma seudullisuutta? Huomioiko ohjelma tasapuolisesti kaupunkiseudun kuntien asumisen kehittämisen?

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela selostaa asiaa kokouksessa.

Kuntajohtajakokous käsittelee asiaa 21.5.2021.

Liite.

- Tampereen kaupunkiseudun asuntopoliittinen ohjelma 2040: ”Hyvää asumista kaikille”

Puheenjohtaja Lauri Lyly poistui kokouksesta.

Marko Jarva jatkoi kokouksen puheenjohtajana.

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 26.5.2021

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

hyväksyä kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman luonnoksen,

että seutuyksikkö voi viimeistellä kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman jatkokäsittelyyn,

lähettää kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman lausunnoille jäsenkuntien kunnanhallituksille, ympäristöministeriöön sekä ARA:lle ja

että lausunnot pyydetään 6.8.2021 mennessä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

jäsenkunnat, YM, ARA

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

69 § MAL4-SOPIMUKSEN TOTEUTUMISEN SEURANTA VUODELTA 2020

Seutujohtaja Nurminen 13.4.2021

Valtion ja kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus vuosille 2020-2023 hyväksyttiin jäsenkuntien valtuustoissa syksyllä 2020. Nelivuotisen sopimuksen toimeenpano käynnistyi toteutuksen ohjelmoinnilla ja on edennyt ensimmäiseen seurantavaiheeseen. Seurantakokous valtion kanssa on 4.6.2021.

Järjestyksessään neljäs MAL-sopimus sisältää ennätysmäärän toimenpiteitä ja aikaisempaa paremman taloudellisen saannon valtiolta. Vastavuoroisesti sopimus edellyttää kunnilta omaa panostusta sopimuksen toteutumiseen.

Sopimuksessa on kaksi teemaa:

1. Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä
2. Asuminen ja elinympäristön laatu

Asumisen osalta sopimus ohjaa asuntotuotannon määrää, laatua ja sijoittumisen periaatteita. Sopimus edellyttää myös seudullisen asuntopolitiikan uudistamista. Valtio tukee seudun työtä ARAn rahoitusvälinein, joista uusin, on ns. käynnistysavustukset.

Liikenteessä sopimus painottaa investointeja kestäväan liikkumiseen. Valtio kohdistaa rahoitusta erityisesti joukkoliikenteeseen, raitiotiehen sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. Myös lähijunapilotille on luvattu jatkoa ja rahoitusta kuntien asemanseutuihin. Osa valtion rahoituksesta on korvamerkittyä seudulle ja osa hakemuksiin perustuvaa.

Vuonna 2011 alkanut MAL-sopimusmenettely on laajentunut kymmenessä vuodessa Tampereen seudun pilottisopimuksesta suurten kaupunkiseutujen (7) menettelyksi. Sopimukseen on sisällytetty jatkuvuutta tukeva 10 vuoden visio-osuus. Viimevuoden aikana MAL-sopimus on kytketty myös kansalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan.

Paikkatietoasiantuntija Jussi Välimäki ja liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru ovat vastanneet seurantaraportin koonnista kuntien asiantuntijoiden kanssa. Maankäyttö- ja asuminen (Masto) työryhmä ja liikennejärjestelmätyöryhmä ovat käsitelleet alustavia tietoja kokouksissaan 14.4.2021. Kuntajohtajakokous on käsitellyt raportin 7.5.2021.

Paikkatietoasiantuntija Jussi Välimäki ja liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru selostavat asiaa kokouksessa.

Liite:

- MAL4-seuranta

Stiina Lahikainen poistui kokouksesta.

Seutuhallitus 26.5.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

hyväksyä MAL4-sopimuksen seurannan vuodelta 2020,

että seutuyksikkö voi viimeistellä seurannan valtio-osapuolen kanssa käsiteltäväksi ja

että seurantaraportti lähetetään jäsenkuntien kunnanhallitusten käsiteltäväksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

70 § KÄVELYN- JA PYÖRÄLIIKENTEN SEUDULLINEN KEHITTÄMISOHJELMA 2.0

Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru

Tampereen kaupunkiseudun kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämissuunnitelma 2.0 on laadittu seudullisessa yhteistyössä vuosien 2020 ja 2021 aikana. Kehittämissuunnitelman laatiminen on osa Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välistä MAL-sopimusta vuosille 2020-2023. Ohjelman nimi on sen visiolause eli ”Kaikkien käyttämät, kaikkien kehumat, kaikkien kehittämät”

Kehittämissuunnitelman laadinta

Hankkeen valmistelusta on vastannut Tampereen kaupunkiseutu. Työn projektiryhmänä on toiminut seudun kävelyn ja pyöräliikenteen asiantuntijoista koostuva ryhmä. Työn ohjausryhmänä on toiminut seudun liikennejärjestelmätyöryhmä. Kuntajohtajakokous ja seutuhallitus ovat käsitelleet työn etenemistä eri vaiheissa.

Tilannekuvan muodostamiseksi toteutettiin kuntien päättäjille ja henkilöstölle nettikysely. Hankkeessa järjestettiin myös avoin webinaari, jossa esiteltiin parhaita pohjoismaisia kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiskäytäntöjä. Kehittämissuunnitelmaluonnokseen pyydettiin kommentit jäsenkunnista ja julkisesti. Konsulttina työssä toimi Ramboll Finland Oy.

Kehittämissuunnitelman tiivistelmä

Kehittämissuunnitelman tavoitteena on lisätä Tampereen kaupunkiseudulla kävelyä ja pyöräliikennettä tuntuvasti nykyisestä. Ohjelmalla halutaan myötävaikuttaa laajempien yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamiseen. Yhteiskunnallisista päämääristä erityisesti päästöt ja terveys on nostettu esiin unohtamatta sujuvan ja turvallisen arkiliikkumisen näkökulmaa.

Seudullinen kehittämissuunnitelma on laadittu ns. politiikkatasoisena. Se tarkoittaa, että kehittämissuunnitelmassa annetaan suosituksia ja selkänöjää kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyöhön kunnissa, seudulla ja yhteistyössä valtion kanssa.

Työn painopisteitä määritettiin tarkastelemalla ensimmäisen seudullisen kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelman toteutumista sekä tunnistamalla seudulta, tutkimuksista ja kansainvälisistä kokemuksista kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisen potentiaaleja sekä tarpeita.

Vuonna 2012 valmistunutta ensimmäistä kehittämisohjelmaa on toteutettu kohtuullisen hyvin. Suurimpina onnistumisina koetaan infrastruktuurin parantamistoimet kuten pyöräilyn seudullisten pääteiden laadun parantaminen, opastuksen kehittäminen ja pyöräpysäköinnin lisääminen pysäkeillä. Merkittävimmät puutteet löytyivät viestinnästä ja liikumisen ohjauksesta. Huomionarvoista on, että seudun kulkutapaosuuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kävelyn ja pyöräliikenteen tavoitteen mukainen kehitys edellyttää entistä kokonaisvaltaisempaa otetta.

Yleisiksi edellytyksiksi tavoiteltaville muutoksille on tunnistettu seuraavat periaatteet:

- Yhteinen tahtotila, rahoitus ja resurssit vastaavat strategisia tavoitteita ja näkyvät eri hallinnonalojen toiminnassa
- Toimenpiteiden ja vaikuttavuuden seuranta on jatkuvaa ja läpinäkyvää
- Kävely ja pyöräliikenne tunnistetaan omiksi kulkumuodoikseen niin suunnitteluratkaisuissa kuin viestinnässä

Kävelyn ja pyöräilyn vision ja tavoiteteemat on määritelty seuraavasti:

- VISIO: Kävely ja pyöräliikenne: Kaikkien käyttämät, kaikkien kehumat, kaikkien kehittämät
- Tavoite 1: Infrastruktuuri ja olosuhteet: Liikkumisympäristö houkuttelee arjen matkoilla kävelyn ja pyöräilyyn
- Tavoite 2: Asenteet ja tottumukset: Kävelyn ja pyöräliikenteen hyödyt on tiedostettu laajasti ja niistä viestitään aktiivisesti
- Tavoite 3: Yhdyskuntarakenne ja palveluverkot: Kaupunkirakenne tukee kestävää ja vähäpäästöistä elämäntapaa

Visio, tavoiteteemat ja kehittämisen periaatteet ohjaavat jatkossa seudulla tapahtuvaa suunnittelua ja kehittämistä. Työn konkretisoimiseksi kehittämisohjelmassa on määritetty vuosina 2021-2025 toteutettavat projektit ja toimenpiteet. Kehittämistoimet kohdennetaan erityisesti keskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille, joilla on paljon väestöä ja joissa tehdään paljon lyhyitä automatkoja. Näillä alueilla toimenpiteiden vaikuttavuus on suurin. Projektien sisältö tarkennetaan toimeenpanovaiheessa.

Infra ja olosuhteet

- projekti 1. Keskusten kävelyolosuhteiden viihtyisyys ja esteettömyys
- projekti 2. Korkeatasoinen pyöräliikenteen pääverkko
- projekti 3. Laadukas väylien hoito ja ylläpito ympäri vuoden
- projekti 4. Turvalliset ja sujuvat matkaketjut
- projekti 5. Asianmukaiset työmaiden järjestelyt

Asenteet ja tottumukset

- projekti 6. Määrätietoinen ja resursoitu edistämistyö
- projekti 7. Aktiivinen viestintä
- projekti 8. Suunnitelmallinen liikkumisen ohjaus
- projekti 9. Systemaattinen seuranta

Yhdyskuntarakenne ja palveluverkot

- projekti 10. Maankäytön ja liikenteen ratkaisut tukevat kävelyä ja pyöräliikennettä
- projekti 11. Kävelyn ja pyöräilyn vahvuuksien hyödyntäminen tiivistyvässä ja monipuolistuvassa kaupunkirakenteessa
- projekti 12. Palveluiden saavutettavuuden parantaminen kävelen ja pyörällä

Kehittämishjelman toimeenpano

Kävelyn ja pyöräliikenteen seudullisen kehittämishjelman toteutus aloitetaan välittömästi käynnistämällä toteuttamisedellytyksiltään hyviä ja tulevien hankkeiden toteuttamisen kannalta keskeisiä hankkeita.

Kehittämishjelman toimeenpanossa hyödynnetään MAL-rahoitusta mahdollisuuksien mukaan. Toimeenpanoa seurataan vuosittain Tampereen kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyöryhmässä ja etenemisestä raportoidaan kuntajohtajille sekä seutuhallitukselle.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru selostaa asiaa kokouksessa.

Liite:

- Kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämishjelma 2.0

Seutuhallitus 26.5.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

hyväksyä kävelyn ja pyöräliikenteen seudullisen kehittämishjelman 2.0 ja käynnistää kehittämishjelman toteutuksen.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

71 § KAUPUNKISEUDUN ASUKASKYSELYJEN TULOKSET

Kehittämispäällikkö Lippo

Seutustrategian yksi kärkiviesti tähtää asukkaita osallistavan toimintaympäristön rakentamiseen ja asukkaiden äänen hyödyntämiseen seudullisessa suunnittelussa. Yksi työkalu tähän on asukaskyselyiden toteuttaminen. Seudun asuntopoliittisen ohjelman uudistamisen yhteydessä haluttiin tutkia asukkaiden kokemuksia asumisesta, asumisen laatu-tekijöistä ja asumispreferensseistä. Lisäksi seudun ennakoituvuuden käynnistyessä todettiin tarve ymmärtää paremmin asukkaita ja kerätä hiljaista tietoa niin nykyisiltä, kuin entisiltä seudun asukkailta. Nämä tavoitteet tiedostaen päätettiin toteuttaa ensimmäiset seututasoiset asukas- ja poismuuttajakyselyt. Kyselyt toteutettiin verkkokyselyinä vuoden vaihteessa 2020-2021. Kumpaankin kyselyyn saatiin noin 1800 vastausta, eli yhteensä lähes 3600 seudun nykyistä tai entistä asukasta vastasi kyselyyn.

Nostoja asukaskyselystä:

- Kaupunkiseudun nykyisten asukkaiden tyytyväisyys suositteluhalukkuudella mitattuna on varsin hyvä. Seudun pitovoima näyttää kohtuullisen hyvältä, vain 7% harkitsee muuttoa pois seudulta. Asukastyytyväisyys korreloi alueellisten hyvinvointitasojen kanssa, muutamaa (sinivihreää) alueellista poikkeusta lukuun ottamatta.
- Kaupunkiseudun kiistattomina vahvuuksina voidaan pitää: liikunta- ja urheilumahdollisuudet, seudun maine, opiskelumahdollisuudet ja kulttuuri- ja vapaa-ajan mahdollisuudet.
- Kaupunkiseudun heikkoudet ovat työllistymismahdollisuudet, liikennemelu (ja ilmansaasteet), asumisen väljyys ja seudun sisäinen joukkoliikenne.
- Tyytyväisimmät asukkaat asuvat pari-, rivi-, tai erillistaloissa
- Asumisen ihanteiden osalta voidaan tunnistaa erilaisia asukasryhmiä, esim. vilkas vs. rauhallinen ympäristö, ja suhtautuminen yhteisöllisyyteen ja monikulttuurisuuteen. Yhteisiä nimittäjiä eri ryhmille ovat tarve lähikaupalle ja lähiluonnolle.
- Lähes 1/3 vastaajista olisi valmis maksamaan 10-25% enemmän asumisesta nykyisellä tulotasolla, mikäli voisi valita paremmin asumisen ihanteita vastaavan asumistavan. Maksukykyä paremmalla laatutasolla toteutetulle asumiselle näyttää siis olevan.
- Avoimesta palautteesta 34% liittyi tiivistyvään rakenteeseen, asumisen tehokkuuteen ja laatuun, tai tontteihin. Suhtautumisessa joukkoliikenteeseen näkyi polarisoitumista. Kriittiköä sai myös luontoalueiden supistuminen rakentamisen tieltä.
- Vastanneista 50% asuu Tampereella.

Nostoja poismuuttajakyselystä:

- Ihmiset muuttavat pois seudulta useimmiten työn perässä. Yli kolmanneksella vastaajista työhön liittyvät syyt olivat seudulta poismuuton taustalla.

Korkeasti koulutetuista 60% kertoi muuton taustalla olleen työhön liittyvät syyt.

- Työllistymismahdollisuudet saavat seudun laatutekijöissä huonoimmat arviot. Muut heikkoja arvioita saaneet tekijät ovat asunto- ja tonttitarjonta, asumisen väljyys ja ympäristön terveellisyys (melu, ilmanlaatu).
- Poismuuttaneista 62% on jokseenkin tai erittäin halukas muuttamaan takaisin seudulle. Seudulta kotoisin olevat, nuoremmat sukupolvet ja naiset ovat keskimäärin halukkaampia palaamaan. Mitä korkeampi koulutus, sitä haluttomampi muuttamaan takaisin.
- Poismuuttaneiden suositteluindeksi Tampereen seudusta vaihtelee merkittävästi sukupolvittain. Alle 25-vuotiaat suosittelevat seutua jopa enemmän, kuin seudun nykyiset asukkaat keskimäärin. Yli 40-vuotiaiden ryhmässä seutuun kriittisesti suhtautuvia on huomattava enemmistö, kun taas alle 40-vuotiaissa kriitikot ovat selvä vähemmistö.
- Parhaiten seutua kuvaavat adjektiivit vastaajien mukaan ovat kehittyvä, viihtyisä, rento, eläväinen ja perinteikäs. Huonoiten seutua kuvaavat adjektiivit ovat rauhallinen, kiehtova, luonnonläheinen ja turvallinen. (Rauhattomuus, turvallisuuden puute, huumekauppa ja melu nousevat esiin myös vastaajien avoimissa palautteissa.)
- 83% vastaajista kotikunta seudulla ennen poismuuttoa oli Tampere.

Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. seutustrategian laadinnassa ja rakennesuunnitelman (kaupunkiseutusuunnitelman) päivityksessä.

Kehittämispäällikkö Antti Lippo selostaa kokouksessa kyselyiden tarkempia tuloksia johtopäätöksineen ja suosituksineen.

Liite

- kooste kyselyjen tuloksista

Seutuhallitus 26.5.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

merkitä kyselyn tulokset tiedoksi

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

72 § SEUTUHALLITUKSEN TOIMIKAUDEN JATKAMINEN

Yhtymäkokous 19.6.2019 on nimennyt seutuhallituksen toimikaudeksi 1.8.2019-31.7.2021.

Korona-epidemia on siirtänyt kuntavaalit huhtikuulta pidettäväksi 13.6.2021, joten todennäköistä on, että uutta seutuhallitusta ei saada nimetyksi nykyisen seutuhallituksen toimikauden päättymiseen mennessä.

Uuden seutuhallituksen aloittaminen tapahtunee viimeistään syys-loku-kuussa 2021.

Seutuhallitus 26.5.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle 23.6.2021

että nykyisen seutuhallituksen toimikautta jatketaan siihen asti, kunnes uusi seutuhallitus on nimetty.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

73 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat 21.4.-18.5.2021 asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

Liite:

- Koonti seutujohtajan päätöksistä

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 26.5.2021

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tekemät päätökset 21.4-18.5.2021 ja

että päätöksiä ei oteta seutuhallituksen käsiteltäviksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

74 § SEURAAVAT KOKOUKSET

Vuoden 2021 kokoukset keskiviikkoisin klo 8.15-10.15

Kesäkuun (30.6.) kokouksesta sopiminen. Kokoukselle on tehty kalenterivaraus 8.15-12.15. Tavoitteena on läsnäkokous.

Heinäkuussa ei kokousta

25.8., 29.9., 27.10., 24.11. ja 22.12.

75 § MUUT ASIAT

Uuden seutuhallituksen aloittaminen. Riitta Jakara valmistelee asiaa.

76 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

1. varapuheenjohtaja Marko Jarva päätti kokouksen klo 10.20